

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1711/2015
16.06.2016. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Божидара Вујичића и Лидије Ђукић, чланова већа, у правној ствари тужиље Г.Ш. из Б., чији је пуномоћник В.П., адвокат из Б., против тужене П.н.и.м.ДОО из Б., чији је пуномоћник С.Д., адвокат из Б., ради поништаја решења и враћања на рад, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 114/15 од 29.01.2015. године, у седници одржаној 16.06.2016. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 114/15 од 29.01.2015. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 1724/10 од 04.04.2014. године, ставом првим изреке одбијен је тужбени захтев којим је тужиља тражила да се поништи решење тужене број 1260/XVIII и 1260-1/XVIII, заведена код тужене 05.06.2009. године, те да се обавезе тужена да је врати на радно место које одговара њеним стручним квалификацијама и радном искуству. Ставом другим изреке обавезана је тужиља да туженој накнади трошкове парничног поступка од 114.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 114/15 од 29.01.2015. године, ставом првим изреке укинута је првостепена пресуда у делу става првог изреке којим је тужиља тражила да се обавезе тужена да је врати на радно место које одговара њеним стручним квалификацијама и радном искуству и у том делу је тужба одбачена. Ставом другим изреке, жалба тужиље је одбијена, као неоснована и првостепена пресуда потврђена у осталом делу става првог изреке и у ставу другом изреке. Ставом трећим изреке одбијен је захтев тужене за накнаду трошкова парничног поступка од 16.500,00 динара.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену, тужиља је изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку, применом члана 399. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 124/04 и 111/09), који закон се примењује на основу члана 506. став 1. новог Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11), па је нашао да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 9. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а на коју и тужилја ревизијом указује (погрешно се позивајући на одредбу члана 407. став 1. тачка 1. у вези члана 374. став 2. тачка 2. новог ЗПП).

Правилно је побијаном одлуком одбијен тужбени захтев за поништај решења тужене од 05.06.2009. године, којим је тужилји отказан уговор о раду, применом члана 179. став 1. тачка 9. Закона о раду („Службени гласник РС“ број 24/05, 61/05 и 54/09), с обзиром да је утврђено да је тужена, због организационих промена, 07.05.2009. године усвојила Програм решавања вишка запослених, са утврђеним критеријумима, међу којима је и добровољно пријављивање запослених по социјалном програму, који је тужилја прихватила, подношењем писменог захтева од 13.04.2009. године.

Пре доношења решења, тужена је 02.04.2009. године донела Правилник о измени Правилника о организацији и систематизацији послова, којим је број извршилаца у Сектору огласа смањен са 95 на 79, од чега у Одсеку шалтера, где је радила тужилја, број референата је смањен са 10 на 7. Тужена је донела и Програм решавања вишка запослених од 07.05.2009. године, уз сагласност Националне службе за запошљавање и прибављено мишљења репрезентативних синдиката, чиме је поступила у складу са одредбом члана 155. став 2. и 3. и члана 156. Закона о раду. Програмом је као један од критеријума за утврђивање вишка запослених предвиђена и добровољност, у ком случају ће запосленима, који се добровољно пријаве до 13.04.2009. године, отпремнина бити исплаћена у складу са анексом 2 Колективног уговора, што подразумева исплату законске отпремнине увећане за 150 евра за сваку годину стажа осигурања. По овом критеријуму је и тужилја проглашена технолошким вишком, с обзиром да је на писмени позив тужене да се јаве запослени који су заинтересовани да буду проглашени за технолошки вишак, поднела писмени захтев од 13.04.2009. године. Тужилји су исплаћене зараде, али и отпремнина у висини предвиђеној Програмом за случај добровољног пријављивања (у складу са анексом 2 Колективног уговора), чиме је испоштована и одредба члана 158. и 192. Закона о раду.

Тачни су наводи ревизије да закон не предвиђа појам добровољног технолошког вишка, јер Закон о раду не садржи критеријуме којих је послодавац дужан да се придржава при одређивању на које ће се запослене односити престанак потребе за радом, већ одредбама члана 153. до 158, прописује поступак који се у том случају примењује и одређује права која је послодавац дужан да обезбеди запосленима за чијим је радом престала потреба. Међутим, послодавац је дужан да донесе Програм решавања вишка запослених, када се стекне неки од услова из члана 153. овог Закона, а програмом послодавац сам одређује критеријуме за утврђивање вишка запослених, те као један од критеријума може предвидети и добровољно пријављивање запослених. То је учињено и у

конкретном случају, уз пружање повољнијих услова запосленима који се сами пријаве да буду проглашени технолошким вишком – и то исплатом законске отпремнине увећане за 150 евра за сваку годину стажа осигурања.

Имајући у виду да је тужилца прихватила позив тужене и 13.04.2009. године поднела писмени захтев да буде проглашена технолошким вишком уз исплату стимулативне отпремнине (у складу са анексом 2 Колективног уговора), то је без утицаја чињеница што је тужилца била синдикални представник. Наиме, одредбом члана 188. Закона о раду јесте прописано да послодавац не може да откаже уговор о раду, нити на други начин стави у неповољан положај представника запослених за време обављања функције и годину дана по престанку функције, али у конкретном случају решење тужене о престанку радног односа тужилци није донето на основу одлуке послодавца о проглашењу тужилце за технолошки вишак, већ на основу писменог захтева тужилце, којом се она сама добровољно пријавила да јој радни однос престане по овом основу. У таквој ситуацији решење тужене има декларативни, а не конститутивни карактер, како то правилно налазе и нижестепени судови.

Наводи у ревизији којима се указује на ништавост дела писмене изјаве тужилце од 04.06.2009. године (о одрицању од будућих захтева који настану или су у вези са престанком радног односа), нису од утицаја на законитост побијане правноснажне одлуке, јер је решење тужене донето на основу писменог захтева тужилце од 13.04.2009. године, а тужбом није постављен и захтев за поништај или утврђење ништавости ове изјаве (од 04.06.2009. године), а при том тужилци није ускраћено право да пред судом оспорава законитост решења о престанку радног односа

Како је на овај начин утврђено да је побијано решење тужене донето у законитом поступку, да приликом доношења решења није дошло до повреде права тужилце заштићеног чланом 188. Закона о раду, да је испоштована и одредба члана 192 Закона, јер су тужилци исплаћене изостале зараде као и стимулативна отпремнина, а тужилца није указивала да је писану изјаву од 13.04.2009. године дала уз постојање мана воље (заблуда, принуда претња), то је побијаном одлуком правилно примењено материјално право, када је тужбени захтев одбијен, као неоснован.

Наводе у ревизији којима се оспорава утврђено чињенично стање, овај суд није ценио, јер се применом члана 398. став 2. ЗПП, ревизија из ових разлога не може изјавити.

На основу изнетог, применом члана 405. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Весна Поповић,с.р.**